

ב”ה

“Honor Your Father and Mother” – Scope and Limitations of the Obligation*

Table of Contents

“Honor Your Father and Mother” – Scope and Limitations of the Obligation	1
Question	1
Introduction	2
Parameters of Honor	3
Honoring Parents at One’s Personal Expense	4
Areas That Do Not Concern Parents	5
Marriage and Shalom Bayis	8
Choice of Spouse	8
After Marriage	10
Shalom Bayis	12
Handling Discord	14
Torah and Mitzvos	15
Torah Learning and <i>Yiras Shamayim</i>	19

Question

In terms of the obligation to honor one’s parents, what are the limitations of this *mitzva*? Is one obliged to honor his or her parents when doing so may compromise one’s Torah observance? When complying with their wishes, creates domestic conflict? What about dismissing their opinion with regard to one’s choice of spouse?

(*) המאמר נערך ע”י חבר המכון הרב יעקב גרשון שליט”א.

Introduction

The obligation to honor one's parents (kibud av va'eim) is one of the cardinal mitzvos of the Torah.¹ A related but independent mitzvah is that of fearing one's parents (mora).² The Torah equates the fear and honor accorded to one's parents with the honor and fear required of a Jew towards G-d.³ The mitzva to honor one's parents is one of the Ten Commandments.⁴

Chazal observe that it is so difficult to fully execute this obligation⁵ that some who were orphaned at birth would exult at their good fortune for, while forfeiting a relationship with their parents, they avoided failing at this mitzvah.⁶ Precisely because of the intense challenge of the mitzvah, the Torah advises parents to avoid being inordinately preoccupied with the honor they are due.⁷

(1) תלמוד ירושלמי (פאה פ"א ה"א): "חמורה שבחמורות זה כיבוד אב ואם".

(2) ויקרא (יט, ג): "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה' אלהיכם".

ספר המצוות לרמב"ם (מ"ע ריא): "שצונו לירא מאב ואם, והוא שיתנהג עמהם כמנהג מי שהוא ירא ממנו שיענישהו כמו המלך, וילך עמהם כדרך שילך עם מי שיפחד ממנו וירא מהגיע לו ממנו מה שימאס. והוא אמרו יתעלה איש אמו ואביו תיראו. ולשון ספרא אי זה הוא מורא לא יושב במקומו ולא מדבר במקומו ולא סותר את דבריו".

וראה ביאור הרי"ף פערלא לסהמ"צ להרס"ג (עשין ט י): "מצות כבוד ומצות מורא אב ואם שתי מ"ע הן להסכמת כל הראשונים ז"ל מוני המצוות כולם".

(3) קידושין (ל, ב): "ת"ר נאמר כבוד את אביך ואת אמיך ונאמר כבוד את ה' מהונך, השווה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום. נאמר איש אמו ואביו תיראו ונאמר את ה' אלהיך תירא ואתו תעבד, השווה הכתוב מוראת אב ואם למוראת המקום. . . וכן בדין ששלשתן שותפין בו. ת"ר שלשה שותפין הן באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבודוני".

רמב"ם (ממרים ו, א): "כבוד אב ואם מצות עשה גדולה וכן מורא אב ואם שקל אותן הכתוב בכבודו ובמוראו, כתוב כבוד את אביך ואת אמיך וכתוב כבוד את ה' מהונך, ובאביו ואמו כתוב איש אמו ואביו תיראו וכתוב את ה' אלקיך תירא, כדרך שצוה על כבוד שמו הגדול ומוראו כך צוה על כבודם ומוראם".

ובתלמוד ירושלמי (פאה פ"א ה"א): "דתני רשב"י אומר גדול היא כיבוד אב ואם שהעדיפו הקדוש ברוך הוא יותר מכבודו, נאמר כבוד את אביך ואת אמיך, ונאמר כבוד את ה' מהונך, ממה את מכבדו ממה שיחנך, מפריש לקט שכחה פיאה. . . ועושה סוכה ולולב ושופר ותפילין וציצית. . . אם יש לך אתה חייב בכולן ואם אין לך אין אתה חייב באחת מהן, אבל כשהוא בא אצל כיבוד אב ואם בין שיש לך הון בין שאין לך הון, כבוד את אביך ואת אמיך ואפילו אתה מסבב על הפתחים".

ובשו"ע (י"ד רמ, א): "צריך ליזהר מאד בכבוד אביו ואמו ובמוראם".

(4) שמות (כ, יב): "כבוד את אביך ואת אמיך למען יארכו ימיך על האדמה אשר ה' אלקיך נתן לך".

דברים (ה, טז): "כבוד את אביך ואת אמיך כפאשר צוה ה' אלקיך למען יארכו ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר ה' אלקיך נתן לך".

(5) קידושין (לא, ב): "רבי טרפון הוה ליה ההיא אמא דכל אימת דהות בעיא למיסק לפוריא גחין וסליק לה וכל אימת דהות נחית ונחתת עלויה, אתא וקא משתבח בי מדרשא, אמרי ליה עדיין לא הגעת לחצי כיבוד".

(6) קידושין (שם): "אמר רבי יוחנן אשרי מי שלא חמאן [=שלא ראה אותם] שאי אפשר לקיים כבודם ככל הצורך והוא נענש עליהם, רש"י. רבי יוחנן כי עברתו אמו מת אביו ילדתו מתה אמו, וכן אבי".

וב'כד הקמח' (לרבינו בחיי, כבוד אב ואם): "ולגודל הפלגת חיוב הגדול שיתחייב אדם בכבוד אביו ואמו, היה אומר רבי טרפון אשרי מי שלא חמאן, לפי שאי אפשר לו לבן להשלים חיובו בהן, ובא עמהן לידי מכשול עון, ומי שלא ראה אותם ולא השיגו ימיו לכבדם אינו נתפס עליהם ליום הדין".

